

Když kradete v dobré víře

INSPIRACE Advokátní kancelář objíždí školy a přibližuje studentům ústavu i nový občanský zákoník

LENKA POLÁKOVÁ

Jak demonstrovat studentům, co znamená presumpce nevinny? Ideální je to ilustrovat na případu bývalého poslance Davida Ratha, který byl přistižen s krabicí od vína a obžalován z korupce. Soud ale ještě nevynesl verdikt, a expolomec je tedy stále nevinen.

Mezinárodní advokátní kancelář TaylorWessing se rozhodla investovat energii a čas do přípravy přednášek na gymnáziích, které nazvala *Právní akademie: Občanské právo snadno a rychle*. Jejich cílem je zvednout právní povědomí mladých lidí a nezahltit je suchou teorií.

Jednu takovou přednášku absolvovali i studenti Gymnázia Jana Nerudy v Praze. Hned na začátku se museli popasovat z otázkami: kdy se dá nejdřív uzavřít pracovní smlouva, od kterého roku má ČR

Pro zvědavé studenty jsou konkrétní příklady z právní praxe velmi důležité. Běžný učitel by je jen těžko dohledával.

”

svou ústavu nebo pro koho platí numerus clausus? Otázky se objevily v krátkém testu, jehož výsledky se dozvěděli na konci hodiny.

Přednáška studentům ukrojila 45 minut z běžné výuky, přinesla jim ale důležité informace o tom, jak funguje právo a jaké změny př-

Právo může být nuda, když ho ale vysvětlujete na příkladech z praxe, mnohé začne bavit, míní právník Aleš Linhart

FOTO MAFRA - MICHAL ŠULA

nese nový občanský zákoník. Polovinu studentů výuka práva čeká v příštím pololetí, polovina už jí prošla. „Byl znát rozdíl. Ti, co právo už měli, dávali mnohem víc dotazů, nešlo s nimi o monolog, ale o dialog, což je perfektní,“ pochvaloval si Aleš Linhart z kanceláře TaylorWessing, který gymnazistům přednášel.

Do bezplatného projektu pro středoškoly jsou zapojeni čtyři lidé z advokátní kanceláře, kteří už navštívili čtyři gymnázia (tři v Praze, jedno v Hradci Králové). „Snažíme se to dělat populární formou, dáváme konkrétní příklady, na nichž si situace ukážeme. Je to lepší

než vyjmenovat suchou literaturu. Tu se sice studenti naučí, ale nevědí, co si pod pojmy představí,“ osvětlil Linhart. Podle něho si tak studenti tříbí analytickou schopnost myšlení a rozvíjejí i logické myšlení.

Manželka rodí, potřebuji auto

Linhart gymnazisty seznamuje s fiktivními postavami, na nichž ilustruje příklady z praxe. Třeba pan Boháč zakládá vlastní firmu, manželé Láskovi by si rádi osvojili dítě, pan Zedníček zase staví nový dům. Reč přišla i na pojem dobrá víra či krajní nouze. Jeden ze studentů uvedl příklad: v dobré víře

ukradne auto, protože žádné nemá a jeho manželka začala rodit. Zaplněná aula se baví. „Byl jste ve stavu krajní nouze. Pokud jste na Šumavě v Prášíle, na parkovišti stojí čtyři auta, vy to jedno otevřete, spojíte dráty a vezete manželku do porodnice, niče jste se nedopustil,“ vysvětluje Linhart s tím, že auto použil legálně. „Pak ho samozřejmě musíte vrátit,“ dodal s úsměvem.

Přednášku si pochvalovala i učitelka Šárka Coufalíková, která sedmnáctileté studenty učí základům společenských věd, kam právo patří. „Tím, že novinky z občanského zákoníku byly ukázané na praktických

příkladech bez přehnaného teoretizování, bylo téma pochopitelné. Pro zvědavé studenty jsou konkrétní příklady z praxe důležité. Běžný učitel by je těžko dohledával,“ uvedla kantorka. Uvítala by, kdyby se akce proměnila v dlouhodobější kooperaci.

Advokáti se další spolupráci nebrání, konkrétní plán ale teprve vzniká. „Určitě budeme pokračovat,“ řekl Erwin Hanslík z kanceláře TaylorWessing. Rakouský právník s kořeny v Česku je otcem myšlenky přednášek pro středoškoly. Začal na Rakouském gymnáziu v Praze. Reakce studentů byly pozitivní, tak si řekl, že by to měli zkusit i jinde.

Do školy se u nás chodí dlouho

ŠKOLA
Radky
Kvačkové

Za dvacet let se u nás průměrná délka docházky do školy zvýšila skoro o 4,5 roku. Čím to je? Jednak tím, že byla zavedena povinná devátá třída základní školy, za druhé tím, že na studia, a to i vysokoškolská, odchází podstatně větší podíl populačních ročníků než dřív, ale za třetí také tím, že

se studiem nikdo moc nespěchá. Na vysokých školách je to ošetřeno alespoň sankčními poplatky za nadstandardní dobu studia, ale na střední škole můžete strávit klidně i osm let. Podle výroční zprávy České školní inspekce přibývá středoškolků, kteří opakují ročník nebo mění obory studia. Novým fenoménem je opakované přijímání žáků do posledního ročníku poté, co byli neúspěšní při obou opravných termínech maturitních zkoušek. Když uvážíme, že na středoškola platí stát ročně minimálně šedesát tisíc korun, docela se to daňovým poplatníkům prodra-

ží. Mimochodem, dnes už jsme se průměrnou dobou studia dostali nad průměr vyspělých států sledovaných OECD a předčili jsme i některé státy, které jsou ekonomicky vyspělejší než my.

Lidé, kteří uvažují o uplatnění ve státní správě, mívají prý větší přirozenou tendenci k podvádění. Přišli na to výzkumníci z Harvardovy a Pensylvánské univerzity, když prováděli experimenty s více než 600 studenty v posledním ročníku vysoké školy v indickém Bangalore. V experimentu

měli házet kostkou a sami nahlásit výsledky. Ukázalo se, že celá třetina vykazala podezřelý vysoký počet hodů s pětkou a šestkou. Když pak došlo na otázky stran zamýšleného uplatnění, ukázalo se, že právě tyto studenti měli o 6,3 procenta větší zájem o zaměstnání ve státní správě. Zajímavé. Nebo logické?

Na trojnásobek se loni zvýšil strop pro školné na anglických univerzitách, rozumějí veřejných. Sotva se však veřejnost smířila s tím, že vysokoškolačci budou za rok studia platit až de-

vět tisíc liber (což je skoro 300 tisíc korun), žádají rektori pravidelnou valorizaci školného. Třeba rektor University of Surrey a předseda tamní konference rektorů Snowden řekl, že i když výše poplatku byla na začátku stanovena celkem rozumně, nemůže zůstat zmrazená, protože by to ohrozilo finanční stabilitu univerzity. Podle oxfordského rektora Hamiltona by mělo školné „více odpovídat skutečným nákladům“, které prý na bakalářském studiu v Oxfordu činí již 16 tisíc liber ročně. Zvláštní přitom je, že uchažečů o studium téměř neubývá.

Jedu studovat do USA, ale...

Dokončení ze strany 17

Většina českých dětí odjíždí do ciziny, když jim je 16 nebo 17 let, to znamená v 2. nebo 3. ročníku střední školy. Nemusí ale nutně jet na celý rok. „Studenti jezdí poměrně často na půl roku, protože ředitelé českých středních škol někdy odmítají uznat studijní výsledky, jichž děti v zahraničí dosáhnou,“ říká Karel Klusák z cestovní kanceláře IN-TACT – studium v zahraničí.

Ve většině zemí mají totiž žáci jen kolem šesti předmětů, zatímco v Česku jich bývá až dvanáct. Po návratu proto musí dělat, když nechtějí opakovat ročník, rozdílové zkoušky. „Pokud ale jedou do Austrálie nebo na Nový Zéland, můžou tam zvolit druhé pololetí, které začíná v půlce července (léto je tam obráceně, takže i začátek školního roku je v únoru) a končí v listopadu, nezameškají tedy moc, prakticky jen tři měsíce školy,“ dodává Karel Klusák.

Vraťme se ještě k tomu, na kolik roční pobyt v cizině vyjde. Určitě se vyplatí si ověřit, co všechno je

Studium na středních školách v zahraničí

■ Z anglicky mluvících zemí vychází nejlevněji USA (pokud dítě chodí na státní školu). Agentuře, která vám pobyt zprostředkuje, zaplatíte kolem **150 tisíc korun**, dalších nejméně 30 tisíc zaplatíte za letenku, vízum a povinný test z angličtiny. K tomu připočtete kapesné – 200 až 300 dolarů za měsíc.

■ V zahraničí lze studovat také na soukromých školách, za něž ale zaplatíte podstatně více. Například cestovní kancelář IN-TACT nabízí

roční studium na **soukromé střední škole v Miami** za 439 tisíc.

■ Pokud vám nejde primárně o studium angličtiny, můžete se vypravit do jiného státu. Roční pobyt v Německu u hostitelské rodiny vyjde na 145 tisíc (bez kapesného). Studovat ale můžete i v exotických zemích, jako je **Chile či Japonsko** (s neziskovou organizací YFU vyjde rok v těchto zemích na přibližně 180 tisíc bez kapesného). Studujete ale v tamním jazyce.

obsaženo v poplatku, který po vás bude agentura chtít, a co budete muset zaplatit navíc. V ASSE zaplatíte poplatek za roční pobyt v USA ve výši 150 tisíc korun. Tyto peníze jdou především české a americké agentuře, která vám cestu zprostředkuje a o vaší dítě se v USA postará (v této ceně je zahrnuto i zdravotní pojištění). Co naopak částka nezahrnuje, je letenka, vízum a test

z angličtiny (dítě by mělo dosáhnout minimálně na úroveň mírně pokročilého). Stalo se mi, že jsem se postupně dozvídal další a další položky, které je ještě třeba zaplatit,“ vypráví Martin. Jako příklad uvádí školení, které musí každé dítě absolvovat předtím, než nastoupí do školy. „Jedna organizace mi oznámila, že toto školení bude v USA a že budeme muset zaplatit

letenku do Arizony a pak ještě další letenku na místo, kde bude syn žít,“ popisuje otec, který ve finále zaplatil celkem 180 tisíc. Ještě je ale potřeba započítat kapesné – Martin posílá synovi kolem 300 dolarů měsíčně.

Kde hledat stipendia

Na závěr se ještě zmííne o stipendiích. Jak už bylo řečeno, pro středoškoly jsou oproti vysokoškolkům možnosti omezené, nikoli však mizivé. Nabídka aktuálních stipendií najdete na webových stránkách www.eurodesk.cz.

Stipendium můžete získat například v YFU (je ale pouze pro sociálně slabé rodiny a vždy do neanglicky mluvících států). Jedna z nejznámějších organizací, která každoročně stipendia uděluje, je Open Society Fund (pro příští rok už jsou stipendistické vybrání). Tento stipendijní program je unikátní tím, že umožňuje mladým lidem studovat na prestižních soukromých školách, které by jinak byly pro většinu českých rodin finančně nedostupné.

Vysoké školy ve smyčce

IVO
MOŽNÝ
sociolog

VYHRAZENO MOŽNĚMU

Student, který neví, proč vlastně by měl studovat, není nic nového pod sluncem. Dnes jich však jsou na univerzitách zástupy a mnoho kateder si láme hlavu, co s tím.

Možná vás napadlo, že řešení je prosté – poslat takového „nemotivovaného studenta“ domů, ať se rozmyslí a přijde, až bude mít jasno. Tak to za dobrý nápad považováno není. Při zmasování univerzit zmasovalo také jejich učitelstvo, rozrostly se administrativy a nastavily se budovy – a to všechno je třeba živit. Ajvaj!

U dvou tří lenochů v ročníku by nějaká ta tolerance ještě šla, ale když je jich tolik! Nemůžeme je poslat domů, protože je jich tolik, a je jich tolik, protože vědí, že je domů nepošleme. A tak jich přibývá.

Zkoušejí se různé strategie, jak se dostat z této smyčky. Za perfidní musím považovat tu, která sice nechá „nemotivované studenty“ projít celým studiem, u závěrečných zkoušek si však vzpomene, že je třeba hájit dobré jméno školy, a libouny titulem neopatrí. Polovinu studentů vyhází třeba opakovaně, protože na úrovni školy prostě nemají. Ono to sice bylo zjevně už po prvním semestru, ale kdo by zařizl nesoucí slepici?

Za rozumnou považují strategii, která otevře dveře v přijímacím řízení šířeji a zrno od plev odděluje v prvních semestrech. Za rozumnou ji považují proto, že přijímací testy rozeznají sice intelektuální vloh u uchazeče, důležitější jsou však osobnostní kvality, které žádný test nerozpozná: cílevědomost, houževnatost, pracovitost, schopnost soustředění... Ty teprve dělají budoucího absolventa a rozhodují o jeho uplatnění.

Osobnostní kvality! Dnešní maturanti nejsou o nic horší lidé než maturanti kdykoli předtím. Na vejšku však přicházejí už zasaženi „nesnesitelnou lehkostí bytí“. Škola je příliš dlouho drží v „klipovitém“ způsobu studia (biologie, čeština, matika, angličtina dopoledne, odpoledne fyzika, němčina a historie na zitra: kaleidoskop). A mezi tím Facebook, SMS, YouTube, Twitter, do sluchátek hudba na plné pecky – to by propadl roztržitosti i dalajláma. Pokud se přesto dokáží soustředit na něco s perspektivou – na co? Čtvrtina povolání ještě v době jejich rodičů neexistovala, polovina z těch, která existují dnes, nevypadá, že by vydržela další půlstoletí. Život je běh na dlouhou trať, ale kam? Nemají to lehké.

inzerce

**Děkan Přírodovědecké fakulty
Univerzity Karlovy
v Praze vypisuje výběrová řízení na obsazení míst:**

s předpokládanou dobou nástupu 1. 3. 2014

- 3 místa asistentů se zaměřením na organickou chemii*)
- 2 místa asistentů se zaměřením na fyzikální chemii*)
- 1 místo vědeckého pracovníka se zaměřením na fyzikální chemii (0,5 prac. úvazku)
- 2 místa asistentů se zaměřením na syntetickou anorganickou chemii (0,5 prac. úvazku*)
- 1 místo asistenta se zaměřením na biochemii*)

*) *Nezbytnou podmínkou je získání titulu Ph.D. po roce 2007*

s předpokládanou dobou nástupu 1. 4. 2014

- 1 místo docenta se zaměřením na anorganickou chemii

Kvalifikační předpoklady:

Na místo: docent - úspěšné ukončení habilitačního řízení; vědecký pracovník - ukončené magisterské vzdělání; asistent - ukončené magisterské vzdělání. Ped. a věd. praxe v oboru, jazykové znalosti. Písemné přihlášky, které jsou k dispozici na <http://www.natur.cuni.cz> výběrová řízení, spolu s odborným životopisem a seznamem publikací, notářsky ověřenými doklady o vzdělání, vědecko – pedagogických titulech, vědeckých hodnostech zašlete do 30 dnů po zveřejnění prostřednictvím podatelny na zaměstnanecké odd. Přírodovědecké fakulty UK v Praze, Albertov 6, 128 43 Praha 2. Na obálku uveďte text „Výběrové řízení“.